

ŞEBİNKARAHİSAR K2 TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARET RAPORU

Rapor No:
2026/49

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 6/8/2026 tarihli ve 2026/845 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
GİRİŞ.....	1
I. GENEL BİLGİLER.....	3
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	4
A. Fiziksel Koşullar	4
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	7
C. Beslenme.....	9
D. Sağlık Hizmetleri	10
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	12
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler	12
G. Dış Dünya ile İletişim.....	13
III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER	14
A. Değerlendirme	14
B. Tavsiyeler.....	14
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	14
2. Giresun İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye	15
3. Şebinkarahisar İlçe Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye	15
4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	15

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu
AIÖK	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
m²	: Metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TIHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *"Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır."*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *"İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi"* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *"Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir."*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, TİHEK'in özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 22/10/2025 tarihinde Şebinkarahisar K2 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ..., Uzman Psikolog ... ile Sağlık Teknisyeni ... yer almıştır.

7. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. TİHEK Heyeti tarafından Kurum İdaresine; UÖM'e, ziyaretin amacına ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti odaların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemeler gerçekleştirmiştir. İdarenin katılımı olmadan farklı gruplardan mahpusların bulunduğu odalar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe dikkat edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel odalarda bulunmamıştır. Akabinde sağlık servisi, kütüphane, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları incelenmiş; gerekli kayıt, belge ve defterler kontrol edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış olup ilk tespit ve gözlemler paylaşılmıştır. Ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 15/10/2025 tarihli ve 56503 sayılı oluruna istinaden 22/10/2025 tarihinde Şebinkarahisar K2 Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

I. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. Kurum, Giresun ilinin Şebinkarahisar ilçesinde yer almakta olup şehir merkezine yaklaşık 100 kilometre (km), ilçe merkezine ise 1 km uzaklıktadır.

10. Kurum kapalı ve açık ceza infaz kurumu olarak hizmet vermekte olup kapalı ceza infaz kurumu kısmı 1984 yılında hizmet vermeye başlamıştır. Kurumun kapalı ceza infaz kurumu kısmı; 1.600 metrekare (m²) kapalı, 10.179 m² açık alan olmak üzere toplam 11.779 m² alan üzerine kuruludur.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda 38 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvan ve sayı dağılımına ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÜNVAN	PERSONEL SAYISI
Öğretmen (Müdür Vekili)	1
Bilgisayar İşletmeni	1
Sağlık Memuru	1
Ambar Memuru	1
Teknisyen	2
Şoför	3
İnfaz ve Koruma Başmemuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru	28
TOPLAM	38

Tablo 1: Personelin Ünvan ve Sayı Dağılımı

12. Kurumda ikinci müdür ve idare memuru kadrosunda herhangi bir görevli bulunmadığı, Kurumda çalışan öğretmenin vekâleten Kurum Müdürlüğünü yürüttüğü görülmüştür.

13. Kurumda, gündüz ve dörtlü vardiya³ olmak üzere 2 farklı çalışma sistemi uygulanmaktadır. Personel; gündüz vardiyasında 08.00-17.00 saatleri arasında, dörtlü vardiya sisteminde ise 08.00-20.00 ile 20.00-08.00 saatleri arasında görev yapmaktadır.⁴

14. Kurumda görev yapan personel sayısının yetersiz olması sebebiyle personeli hizmet içi eğitimlere göndermekte zorlanıldığı ve personelin insan hakları, kişilerarası iletişim kurma, özel iletişim kurma ve hassas gruplara yaklaşım gibi herhangi bir eğitim almadığı belirtilmiştir.

15. Kurum İdaresi tarafından Kurumda mevcut personelin hem kapalı hem de açık ceza infaz kurumunda görev alması sebebiyle personel sayısının yetersiz olduğu, personelin izin, hastalık vb. Kurumda bulunmadığı durumlarda hizmetin yürütülmesinde zorlanıldığı ve nöbetlerde yeterli personelin bulundurulamadığı belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan gözlemlerde de personel sayısının yetersiz olduğu anlaşılmıştır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

16. Kurumda 28'i hükümlü, 13'ü tutuklu ve 2'si hükmen tutuklu olmak üzere 43 mahpus bulunmaktadır.

17. Kurumda kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır. Kurumda 2 yabancı mahpus bulunmaktadır.⁵ Ziyaret tarihinde kronik rahatsızlıkları olan 17 mahpus⁶ olduğu öğrenilmiştir.

II. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

18. Kurumun tek bir binadan oluşmakta olup normal kapasitesinin 60, artırılmış kapasitesinin ise 90 olduğu öğrenilmiştir.

³ Dörtlü vardiya; 08.00-20.00 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği, 20.00-08.00 arası çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade etmektedir.

⁴ Gündüz personeli olarak adlandırılan grupta; bürolarda çalışan infaz ve koruma memurları, sorumlu infaz ve koruma başmemuru, sağlık memuru ve teknisyenlerin yer aldığı belirtilmiştir. Dörtlü vardiya sistemi ile çalışan grupta ise infaz ve koruma memurlarının bulunmakta olduğu aktarılmıştır.

⁵ Kurumda bulunan yabancı mahpusların uyruklarının Afganistan ve Azerbaycan olduğu belirtilmiştir.

⁶ Söz konusu kronik rahatsızlıkların genel olarak hipertansiyon, KOAH, diyabet ile kalp ve damar rahatsızlıkları olduğu buna ek olarak lenf kanseri olan bir mahpusun da bulunduğu öğrenilmiştir.

19. Kurum binası içerisinde sorumlu infaz ve koruma başmemurluğu, avukat görüş alanı olarak da kullanılan kapalı-açık görüş alanı, revir, çamaşırhane, berber, derslik, kantin, 7 adet koğuş, 2 adet müşahade odası ve ikinci katta bulunan 1 adet aile görüş odası yer almaktadır.

20. Kurumda bulunan koğuşların büyüklükleri değişiklik göstermekte olup buna göre içerisindeki yatak sayılarının ve planlamaların da değişiklik gösterdiği anlaşılmıştır.

21. Koğuşların her biri tek kattan oluşmaktadır. Koğuşlarda; yatma alanı, mutfak bölümü, tuvalet ve banyo alanı ile ortak yaşam alanı bulunmaktadır.⁷

22. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemelerde 2 ve 3 numaralı koğuşların; mutfak alanı, ortak yaşam alanı ve tuvalet-banyo alanlarını, 5 ve 7 numaralı koğuşların ise havalandırma bahçesini ortaklaşa kullandığı görülmüştür. Ayrıca ziyaret sırasında bir koğuşun boş olduğu, bu koğuşun sigara kullanılmayan koğuş olarak düzenlenerek kullanıma sunulacağı bilgisi verilmiştir.

23. Yatma alanında 2 katlı ranzalar ve metal dolaplar bulunmaktadır. Koğuşların ortak yaşam alanı içerisinde masa, sandalye, televizyon, mutfak alanı ile tuvalet ve banyo alanı olduğu görülmüştür.

24. Koğuşların havalandırma alanlarına ortak yaşam alanından açılan kapı ile erişilmektedir. Havalandırma alanlarının kapılarının gün doğumu ile açılıp gün batımı ile kapatıldığı, geçici olarak kullanılan müşahade koğuşlarının havalandırma alanlarının ise gün içerisinde 1 saat açıldığı belirtilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, havalandırma kapılarının gün içerisinde açık olduğunu ifade etmişlerdir.

25. Koğuşların pencereler ve havalandırma alanları yoluyla ve yapay aydınlatmalar vasıtasıyla aydınlatıldığı görülmüş olup incelemeler sırasında aydınlatmaya ilişkin sorun tespit edilmemiştir.

26. Ziyaret edilen koğuşlarda acil çağrı butonlarının olmadığı görülmüştür.

27. Kurumun ısıtılması kömür yakıtı kullanılan merkezi kalorifer sistemi ile sağlanmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, bölgede kış aylarının sert geçmesi sebebiyle kimi zaman koğuşların ve özellikle ortak alanların yeterince ısınmadığını belirtmişlerdir.

28. Kurumda, mahpusların soğuk ve sıcak suya erişiminin herhangi bir kota uygulanmaksızın sağlandığı; haftanın 4 günü tüm gün, haftanın 3 günü ise 2’şer saat olmak üzere sıcak su sağlandığı bilgisi aktarılmıştır. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde bu hususlar teyit edilmiş ve sıcak suya erişim konusunda herhangi bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

⁷ 5 ve 7 numaralı koğuşlar ile müşahade 1 ve 2 numaralı koğuşlarda mutfak alanı bulunmamaktadır.

29. Koğuşların temizliğinin mahpuslar tarafından yapıldığı ve temizlik malzemelerinin mahpuslar tarafından kantinden temin edildiği ancak maddi durumu sebebiyle zorluk yaşayan mahpuslar için temizlik malzemelerinin olanaklar ölçüsünde Kurum tarafından sağlandığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde bu husus teyit edilmiştir.

30. Kurumda bir alanın çamaşır yıkama alanı şeklinde düzenlenmiş olduğu ve bu alanda 2 adet çamaşır makinesi bulunduğu ancak kurutma makinesi bulunmadığı görülmüştür. Kurum İdaresi tarafından mahpusların çamaşırları ile nevresim ve battaniyelerinin haftada 1 defa ücretsiz olarak yıkandığı belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde bu husus doğrulanmış ancak kurutma makinesi olmaması sebebiyle mahpusların çamaşırları koğuş içlerinde veya havalandırma bahçelerinde kendi imkanlarıyla kuruttukları görülmüştür.

31. Kurum İdaresi ile gerçekleştirilen görüşmelerde Kuruma yeni gelen mahpuslara yatak, battaniye, nevresim ve yastık verildiği belirtilmiştir. Ziyaret edilen koğuşlarda her mahpusa ait yatak, yastık, battaniye ve nevresim olduğu görülmüştür.

32. Kurumda 1 adet berberhane bulunmaktadır. Kurumda çalışan bir berber bulunmamakla birlikte mahpusların gönüllülük esasına dayalı olarak berberlik hizmeti verdiği belirtilmiştir. Ayrıca mahpusların ihtiyaçları doğrultusunda koğuş içlerine tıraş makinesi verildiği de belirtilmiştir.

33. Kurum İdaresi, haşereleri engellemek ve hijyeni sağlamak amacıyla her ay düzenli ilaçlama yapıldığını belirtmiştir. İlaçlamaya ilişkin belgeler incelenmiş ve her ay düzenli olarak ilaçlama yapıldığı görülmüştür. Görüşme yapılan mahpuslar da bu hususu doğrulamıştır.

34. Kurumda yangın söndürme için gerekli malzemelerin bulunduğu gözlemlenmiş, kontrol edilen yangın söndürme tüplerinin dolu olduğu ve son kullanım tarihlerinin geçmemiş olduğu görülmüştür.

35. Kurumda doku hasarı ve travma önleyici oda bulunmamaktadır.

36. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

37. Kurumda elektrik kesintilerine karşı jeneratör bulunmaktadır.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

38. İdare tarafından, mahpusların Kuruma ilk kabullerinin yapılması esnasında; öncelikle mahkûm kabul biriminde mahpusun kimlik ve dosya kontrolünün yapıldığı, darp veya cebire uğrayıp uğramadığının sorulduğu, bu yönde bir beyan olması halinde kişilerin Kurum tarafından sağlık muayenesine götürüldüğü, aksi takdirde mahpusun kolluk kuvvetlerinden teslim alınarak sisteme kaydının yapılarak parmak izinin alındığı, ardından mahpusun mevzuata⁸ uygun şekilde üst aramasının yapıldığı, bu esnada mahpusun üzerindeki ve yanındaki eşyanın da mevzuata uygun olarak arandığı, para ve değerli eşyalarının emanete alındığı ve sonrasında koğuşuna yerleştirildiği ifade edilmiştir.

39. *Güvenlik ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

40. Kuruma kabulü gerçekleştirilen mahpusların üst aramalarının Kurum girişinde yer alan başmemur odasında gerçekleştirildiği ve bu alanda herhangi bir arama kabini bulunmadığı, odanın köşesine bir paravan yerleştirilerek üst aramasının bu alanda yapıldığı görülmüştür. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde üst araması sırasında kendilerine tek kullanımlık önlük verildiği öğrenilmiştir.

41. Ziyaret Heyeti tarafından; rastgele seçilen 1 mahpusun Kuruma ilk kabul anına ilişkin kamera kayıtları incelenmiş olup aramanın başmemur odasındaki paravanın arkasında gerçekleştirildiği görülmüş olup herhangi bir olumsuz durum ile karşılaşılmamıştır.

42. Kuruma ilk kabul esnasında mahpuslara hakları ve yükümlülükleri konusunda sözlü olarak bilgilendirme yapıldığı belirtilmiş olup mahpus haklarına dair bilgileri içeren tutuklu ve hükümlü el kitabının da verildiği öğrenilmiştir.

⁸ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre; “a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır. c) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranılan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir. ç) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır, tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.”

43. Mahpusların odalara ve koğuşlara yerleşiminin mevzuata⁹ uygun olarak hükümlülük süreleri ve suç türlerine göre gerçekleştirilmesine özen gösterildiği ancak fiziksel koşullar nedeniyle mahpusların karma koğuşlarda barındırıldığı ifade edilmiştir.

44. Kurumda, koğuşların ortak alanlarında 08.00 ve 20.00 saatlerinde olmak üzere günde 2 defa sayım yapıldığı belirtilmiştir. Sayımların Kurum nöbetçi müdürü ve başmemuru eşliğinde görevli personel tarafından yapıldığı öğrenilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde de bu husus doğrulanmıştır.

45. İdare tarafından, 1 defa jandarma personeli ve 1 defa infaz ve koruma memurları tarafından olmak üzere ayda 2 defa koğuşlarda arama yapıldığı belirtilmiştir.¹⁰ Bu husus mahpuslarla yapılan görüşmelerde doğrulanmış olup mahpuslardan aramalara ilişkin herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

46. Kurum İdaresi tarafından; mahpusların her sabah yapılan sayımlar esnasında yazmış oldukları dilekçelerini görevli personele teslim ettiği, ardından dilekçelerin ilgili birimlere havalesinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Dilekçelere ilişkin gelişmelerin mahpuslara aktarıldığı ve mahpusların talep etmesi durumunda personel tarafından dilekçe çıkış numarası verildiği belirtilmiştir.

47. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde dilekçeler ile ilgili herhangi bir sorun yaşanmadığı, dilekçelerin ilgili yerlere gönderildiği ve dilekçelere ilişkin bilgi alınabildiği hususu beyan edilmiştir.

48. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar ayrıca Kurum müdürü ve Kurum İdaresi ile kısa süre içerisinde görüşebildiklerini ve sorunlarına yönelik olarak çözümler üretildiğini belirtmişlerdir.

49. Son 1 yıl içerisinde işkence ve kötü muamele iddiasıyla Kuruma başvuran herhangi bir mahpus bulunmadığı incelenen belgelerden anlaşılmıştır. Görüşme yapılan mahpuslar; Kurum personeli ve idaresinden memnun olduklarını, herhangi bir kötü tutum veya davranışa maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir.

⁹ 5275 sayılı Kanun'un "Hükümlülerin gruplandırılması" başlıklı 24'üncü maddesine göre; "(1) Hükümlüler; a) İlk defa suç işleyenler, mükerrirler, itiyadî suçlular veya suç işlemeyi meslek edinenler, b) Aklî ve bedensel durumları nedeniyle veya yaşları itibarıyla özel bir infaz rejimine tâbi tutulması gerekenler, c) Tehlike hâli taşıyanlar, d) Terör suçluları, e) Suç örgütlerine veya çıkar amaçlı suç örgütlerine mensup olan suçlular gibi gruplara ayrılırlar. (2) Hükümlüler ayrıca yaşları, hükümlülük süreleri ve suç türleri itibarıyla da gruplandırılırlar."

¹⁰ 5275 sayılı Kanun'un "Arama" başlıklı 36'ncı maddesine göre; "(1) Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır."

C. Beslenme

50. Mahpuslara sabah, öğle ve akşam olmak üzere günde 3 öğün yemek verilmektedir. İdare tarafından yemeklerin, bir kişinin günlük olarak alması gereken kalori ihtiyacı gözetilerek, günlük iâşe bedeli doğrultusunda Kurum Müdürlüğüne bağlı açık ceza infaz kurumunda hazırlandığı belirtilmiştir.

51. Kurum yemekhanesinde yapılan incelemede, Kurumda kadrolu olarak görev yapan bir aşçı bulunmadığı için yemeklerin aşçılık konusunda bilgi ve deneyime sahip işçi mahpuslar tarafından hazırlandığı görülmüştür. Yapılan incelemelerde yemek numunelerinin mevzuata uygun olarak 72 saat muhafaza edilmediği anlaşılmıştır.

52. Kurum İdaresi tarafından Kurumda bir diyetisyenin görev yapmadığı, kronik hastalığı olan mahpuslar için hastane hekimi tarafından önerilen ve yine hastane diyetisyeni kontrolünden geçen yemek listelerinin Kuruma bildirildiği ve bu doğrultuda özel beslenme ihtiyacı olan kişiler için gerekli yemeklerin hazırlandığı belirtilmiştir. Buna ek olarak diyet menülerin de hazırlandığı ancak Kurumda vejetaryen veya vegan beslenen mahpus bulunmadığı ifade edilmiştir. Mahpuslar yapılan görüşmelerde diyet yemek menülerinin yeterli ve lezzetli olmadığını iddia etmişlerdir.

53. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından sürekli aynı yemeklerin çıktığı, yemeklerin lezzetli olmadığı ve kahvaltılarının yeterli olmadığı iddia edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından haftalık yemek listeleri incelenmiş, kahvaltıda verilen öğünlerin genel itibarıyla artırılabilceği ancak yemek çeşitliliğinin sağlandığı kanaatine varılmıştır. Mahpuslar ayrıca yemek listelerinin kendilerine verilmediğini belirtmiştir.

54. Ziyaret tarihinde öğle yemeği Kurum personeliyle birlikte yenilmiş ve personel ile mahpusların aynı yemekleri tükettiği görülmüştür. Yemeklerin miktarının yeterli ve doyurucu olduğu, yemeklerin lezzetinin yerinde olduğu gözlemlenmiştir.

55. Kurumun içme suyu ihtiyacının şebeke suyu vasıtasıyla sağlandığı öğrenilmiştir. Kontrol edilen belgelere göre içme suyunun, 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e göre içmeye uygun olduğu görülmüştür. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde şebeke suyunun kullanımı konusunda herhangi bir sorun olmadığı öğrenilmiştir.

56. Kurumda 1 adet kantin bulunmaktadır. Kantin ile ilgilenen Kurum personelinin haftanın 2 günü kapalı ceza infaz kurumuna 2 günü ise açık ceza infaz kurumuna kantin hizmeti sağladığı öğrenilmiştir. Kantinde; gıda malzemeleri, hijyen malzemeleri, iç çamaşırı ve çorap ile gündelik hayat için kullanılacak ürünler bulunduğu görülmüştür.

57. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar; kantinde fiyatların pahalı olduğunu, ürün çeşitliliğinin yeterli olmadığını ve bazı ürünlerin stokları konusunda sorun yaşandığını ifade etmişlerdir.

58. Kurum kantininde bulunan ürünler ve fiyatlarına ilişkin listeler Ziyaret Heyeti tarafından incelenmiştir. Kurum kantininde 288 çeşit ürün bulunduğu, bu kapsamda ürün çeşitliliğinin yeterli olduğu ve ürün fiyatlarının piyasa ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

D. Sağlık Hizmetleri

59. Kurumun sağlık servisinde 1 sağlık teknisyeni ile 1 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Kuruma haftada 1 gün olmak üzere 1 aile hekiminin görevli olarak geldiği, yarım gün kapalı ceza infaz kurumundaki mahpuslara, yarım gün ise açık ceza infaz kurumundaki mahpuslara sağlık hizmeti sunulduğu öğrenilmiştir. Buna ek olarak sağlık servisinde çalışan infaz ve koruma memurunun hastane sevklerinde de görevli olması sebebiyle iki görevin birden yürütülmesinde sorunlar yaşandığı belirtilmiştir.

60. Görüşme yapılan mahpuslar tarafından sağlık servisinde muayene olma konusunda herhangi bir sorun yaşanmadığı ancak sürekli olarak farklı doktorların görevlendirilmesi sebebiyle sağlık durumlarının takibi ve tıbbi müdahalelerin gerçekleştirilmesinde sorunlar yaşandığı belirtilmiştir.

61. Kurum sağlık servisi yalnızca bir odadan oluşmaktadır. Söz konusu odada sedye, paravan, oksijen tüpü, tekerlekli sandalyeler bulunduğu gözlemlenmiştir. Fiziksel koşulların yetersizliği nedeniyle aynı alanın doktor odası, malzeme deposu, ilaç odası ve arşiv olarak da kullanıldığı öğrenilmiştir.

62. İdare tarafından ilaçların anlaşmalı bir eczane vasıtasıyla sağlandığı belirtilmiştir. Sağlık servisinde bulunan ilaçlar incelenmiş ilaçların saklama koşullarına ve son kullanma tarihlerine ilişkin herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır. Kırmızı veya yeşil reçeteye tabi ilaçların kilitli bir dolap içinde muhafaza edildiği ve son kullanma tarihi geçen ilaçların imhasına ilişkin kayıt tutulduğu görülmüştür.

63. Psikiyatrik ilaçlar ile kırmızı veya yeşil reçeteli ilaçların imza karşılığında, infaz ve koruma memurlarının nezaretinde mahpuslara kullandırıldığı ifade edilmiştir. Bu ilaçlar dışındaki ilaçların ise mahpuslara haftalık dozlar halinde teslim edildiği belirtilmiştir. Kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların kullanımına ilişkin kayıtların devir-teslim esasına göre imzalanarak düzenli bir şekilde tutulduğu anlaşılmıştır.

64. Görüşme yapılan mahpuslar ilaç kullanımı konusunda genel itibarıyla bir sorun yaşanmadığını belirtmişlerdir.

65. Mahpusların ileri seviye tetkik ve tedavi gerektiren durumlarda devlet hastanelerine sevklerinin sağlandığı belirtilmiştir. Yapılan incelemelerde mahpusların hastane sevklerinin düzenli olarak gerçekleştirildiği görülmüş olup ziyaret tarihinde 76 hastane sevkinin beklendiği görülmüştür. İdare tarafından Şebinkarahisar Devlet Hastanesinin tüm sağlık hizmetleri için yeterli olmaması sebebiyle mahpusların Giresun Devlet Hastanesine sevk edildiği ancak mesafenin fazla olması sebebiyle ulaşım ve sevk ayarlamaları konusunda sorunlar yaşanabildiği belirtilmiştir.

66. Görüşme yapılan mahpuslardan bazıları tarafından Giresun Devlet Hastanesine yapılan sevklerin yolun kötü olması sebebiyle uzun sürdüğü, bu süreçte kendilerine iâşe olarak verilen yiyecek ve suyun kimi zaman yeterli gelmediği belirtilmiştir.

67. Kurum sağlık servisinde 1/11/2024 ve 1/11/2025 tarihleri arasında mahpuslara yönelik olarak 2.311 tedavi işlemi gerçekleştirdiği anlaşılmıştır. Kurum İdaresi tarafından tedavilerin sayısının günlere göre değişebildiği belirtilmekle birlikte günde ortalama 3 mahpusun sağlık servisine başvurduğu ve tedavilerinin gerçekleştirildiği ifade edilmiştir.

68. Acil durumlarda mahpusların sağlık servisine alınarak ön değerlendirme ve muayenesinin yapıldığı, hastane sevk ihtiyacına göre 112 Acil Servisin arandığı, sağlık personelinin kuruma ulaşmasının akabinde sevk onayı vermeleri halinde acil polikliniğine sevklerinin gerçekleştirildiği, istisnai durumlarda ise kurum en üst amirinin onayı ile de acil sevklerin yapılabilirdiği belirtilmiştir.

69. Ziyaret esnasında acil durum çantası incelenmiş olup bulunması gereken araç-gereçler, acil ilaçlar ve diğer damar içi enjeksiyon ile uygulanan ilaçlar açısından eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Kurum İdaresine konu hakkında bilgi verilmiş olup, Kurum İdaresi tarafından eksiklerin tamamlanmasına ilişkin olarak ilgili yerlere resmi yazılar yazıldığı görülmüştür.

70. Kurumda dış tedavilerinin gerçekleştirilebileceği bir dış hekimliği birimi bulunmamaktadır. Mahpusların dış sorunlarına ilişkin tanı ve tedavileri için hastanelere sevklerinin sağlandığı öğrenilmiştir. Dış tedavilerine ilişkin olarak mahpuslardan herhangi bir şikâyet alınmamıştır.

71. Kurumdaki fiziki yetersizliklere rağmen sağlık hizmetlerinin özenli bir şekilde yerine getirilmesi iyi uygulama örneği olarak değerlendirilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

72. Kurumda psikolog veya sosyal çalışmacı gibi kadrolar dahilinde çalışan herhangi bir personel bulunmadığı, bu sebeple psikososyal servis biriminin hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla 1 infaz ve koruma memurunun görevlendirildiği anlaşılmıştır.

73. Görevli infaz ve koruma memuru tarafından yalnızca ilk görüşmeler esnasında Araştırma ve Değerlendirme Formunun doldurulduğu belirtilmiştir.

74. Psikolojik desteğe ihtiyaç duyan veya talepte bulunan mahpusların sağlık kuruluşlarının psikiyatri polikliniklerine sevk edildiği bilgisi edinilmiştir.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler

75. Kurum eğitim servisine bağlı olarak çalışan kütüphane ve manevi rehberlik servisi bulunmaktadır. Eğitim servisinde 1 öğretmen ve 1 infaz ve koruma memuru, manevi rehberlik servisinde ise 1 vaiz¹¹ görev yapmaktadır.

76. Kurumda 4 mahpusun açıköğretim lisesine devam ettiği öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, eğitim ve sınavlar konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

77. Kurum kütüphanesinin idari kısım içerisinde yer alması sebebiyle mahpuslar tarafından kütüphaneden yararlanılamadığı, dilekçe ile talep edilen kitapların koğuşlara gönderildiği ve mahpusların koğuşlarda 15 gün süreyle azami 5 kitap bulundurabildiği belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde kitap temini konusunda herhangi bir sorun olmadığı öğrenilmiştir.

78. Kurumda çok amaçlı olarak kullanılan 1 bilgisayar odası bulunduğu, oda içerisinde kürsü, masa ve sandalyeler ile 1 adet yansıtma cihazı bulunduğu görülmüştür. İdare tarafından sınavlarda kullanılmak 4 adet bilgisayar bulunduğu ancak bilgisayar sayısının artırılması gerektiği belirtilmiştir. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) sınavlarının burada yapıldığı belirtilmiştir.

79. Mahpuslardan her hafta cuma günleri gazete ve dergi talep dilekçesi toplandığı, eğitim birimi tarafından talep edilen gazete ve dergilerin uygunluğunun kontrolünün yapıldığı, uygun görülen gazete ve dergilerin emanet para birimi tarafından temin edilerek mahpuslara dağıtıldığı belirtilmiştir.

¹¹ Vaizin cuma günleri hariç haftada 4 gün görev yaptığı öğrenilmiştir.

80. Kurumda, ziyaret tarihinde faaliyette olan herhangi bir kurs bulunmadığı görülmüştür. Kurum İdaresi, Şebinkarahisar Halk Eğitimi Merkezinde genellikle usta öğretici bulunmadığını, usta öğretici bulunduğu süreçlerde kurs ve eğitimler düzenlenmesine özen gösterildiğini, daha önce doğalgaz ateşlemeciliği ve kemençe kursu gibi kurslar düzenlendiğini belirtmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar Kurumda yeterli sayıda ve sıklıkta kurs ve etkinlik düzenlenmediğini belirtmişlerdir.

81. Kurumda herhangi bir atölye bulunmadığı görülmüştür.

82. Kurumda açık veya kapalı spor salonu bulunmamaktadır. Mahpusların havalandırma alanlarında voleybol oynayabilmeleri için file temin edildiği belirtilmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

83. Kurumda 1 tanesi dış hatlara açık olmak üzere 3 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Kurumda Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında görüntülü görüşme sistemi bulunmamaktadır.

84. Kurum İdaresi, mahpusların haftada 1 defa 10 dakika telefon görüşmesi yapabildiklerini belirtmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar, Kurumda ACEP sistemi bulunmaması nedeniyle yalnızca haftada 1 defa 10 dakika görüşme yapılabildiğini ve bu sürenin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

85. Kurumun fiziksel olanaklarının yetersizliğinden dolayı Kurum girişinde masa ve sandalyelerin bulunduğu alanın; kapalı görüş alanı, açık görüş alanı ve avukat görüş alanı olarak kullanıldığı görülmüştür. Merkez İdaresi tarafından her ayın ilk pazartesi ve salı günü açık görüş, diğer pazartesi ve salı günleri ise kapalı görüş gerçekleştirildiği, mahpusların 45 dakika süre ile görüş yapabildiği belirtilmiştir. Mahpuslarla yapılan görüşmeler ve incelenen kamera kayıtları aracılığıyla görüş sürelerinin 45 dakika olarak gerçekleştirildiği teyit edilmiştir.

86. Kurumda, dışarıdan izlenebilen ve ses yalıtımı olan müstakil bir avukat görüşme odası bulunmadığı görülmüştür.

87. Kurumda 1 adet Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası bulunduğu, odanın cam bölme şeklinde oluşturulduğu ve içerisine ses yalıtımı yapıldığı görülmüştür.

88. Kurumda 1 adet aile görüşme odası mevcut olup odada halihazırda yatak ve banyoda duş başlığı ve hortumunun bulunmadığı görülmüştür. Aile görüşme odasının kapısının hemen yanında acil çağrı butonu mevcut olup butonun çalışır vaziyette olduğu anlaşılmıştır. İdare tarafından; mahpusların talebinin olmaması sebebiyle odanın aktif olarak kullanılmadığı ancak yakın zamanda aile görüş ödülleri için odanın kullanılacağı belirtilmiştir. İncelenen

belgelerden son 1 yıl içerisinde aile görüşme ödülünden yararlanan mahpus olmadığı anlaşılmıştır.

89. Koğuşlarda standart uydu yayını üzerinden televizyon yayınının sağlandığı, bu sebeple kanal çeşitliliği konusunda herhangi bir problem yaşanmadığı anlaşılmıştır.

III. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

90. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmış ve Kurumdaki tüm fiziki yetersizliklere rağmen Kurum Müdür Vekilinin ve personelin özveri ile çalıştıkları değerlendirilmiştir.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

91. Kurumda görevli personelin işkence ve kötü muamele yasağına ilişkin eğitimler ile hassas gruplarla iletişim eğitimi gibi özel eğitimleri almasının sağlanması¹²,

92. Koğuşların ve ortak alanların yeterince ısıtılmasına özen gösterilmesi,

93. Kuruma kurutma makinesi temin edilmesi,

94. *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.,*

¹² Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (AİÖK), CPT Standartları, para. 26; “İnsani bir cezaevi sisteminin temel taşı, mahkûmlarla ilişkilerinde doğru yaklaşımın ne olması gerektiğini bilen, işini sadece bir görev değil meslek olarak gören, iyi seçilmiş ve eğitilmiş cezaevi personeli olmuştur. Mahkûmlarla olumlu ilişkiler kurmak, bu mesleğin temel özelliği olarak görülmelidir.” ; AİÖK, CPT Standartları, para. 59; “Özgürlüğünden mahrum bırakılmış bir kişinin kötü muamele görmesinin engellenmesinde en iyi teminat, hiç şüphesiz, doğru eğitilmiş bir polis veya cezaevi yetkilisidir. Nitelikli görevliler, kötü muameleye başvurmaksızın görevlerini başarı ile yerine getirebilecekler ve gözaltındaki kişiler ve tutuklularla ilgili temel önlemlere saygı göstereceklerdir.”

95. *Güvenlik ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*,

96. Mahpusların ilk kabul aramalarının yapılabilmesi için müstakil arama odası oluşturulması,

97. Kurumda hazırlanan yemek numunelerinin mevzuata uygun olarak 72 saat süreyle muhafaza edilmesi,

98. Kahvaltıda ve diyet menülerinde verilen yemeklerin miktarının artırılması,

99. Yemek listelerinin mahpuslara duyurulması,

100. Sağlık servisinin fiziksel koşullarının geliştirilmesi,

101. Sağlık servisinde bulunan acil durum çantasındaki eksikliklerin giderilmesi,

102. Giresun Devlet Hastanesine yapılan sevkler sırasında mahpusların yemek ve su ihtiyaçlarının karşılanmasına dikkat edilmesi ve bu hususta Jandarma ile iletişim halinde kalınması,

103. Mahpusların yararlanabileceği bir kütüphane oluşturulması,

104. Kurs sayısı ile çeşitliliğinin mahpusların ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda artırılması,

105. Ses yalıtımı bulunan müstakil bir avukat görüşme odası oluşturulması,

106. Aile görüş odasındaki eksikliklerin giderilmesi,

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Giresun İl Sağlık Müdürlüğüne Yönelik Tavsiye

107. Kurumda görev yapan doktorların haftalık görev süresinin artırılması ve aynı doktorların görevlendirilmesine özen gösterilmesi hususu tavsiye edilmektedir.

3. Şebinkarahisar İlçe Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

108. Giresun Devlet Hastanesine yapılan sevkler sırasında mahpusların tuvalet, yemek ve su ihtiyaçlarının karşılanmasına dikkat edilmesi hususu tavsiye edilmektedir.

4. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

109. Kurumun fiziksel yapısının yetersiz olması sebebiyle ihtiyaç olduğu değerlendirilen tadilatların yapılması veya Şebinkarahisar’da yapılması planlanan yeni ceza infaz kurumunun inşa çalışmalarının hızlandırılması

110. Kurumda personel sayısının yetersiz olması sebebiyle ikinci müdür, idare memuru, psikolog, sosyal çalışmacı, diyetisyen ve aşçı gibi kadroların tamamlanması, eksik olan infaz ve koruma memuru sayısının artırılması,

111. *Güvenlik ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.,*

112. Kuruma ACEP sistemi kurulması için gerekli çalışmaların yapılması, hususları tavsiye edilmektedir.